towarzystwo
obrotu
energią

TOE 239/07/LFM/MK

Warszawa, 2007-09-28

Szanowny Pan
Andrzej Kania
Dyrektor Departamentu Energetyki

Ministerstwo Gospodarki
Departament Energetyki
Plac Trzech Krzyży 3/5
00-507 Warszawa

dotyczy: stanowiska TOE do propozycji zmiany dyrektywy 2003/54/EC dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej, zmiany rozporządzenia 1228/2003 oraz rozporządzenia o ustanowieniu Agencji ds. Współpracy Regulatorów.

Szanowny Panie Dyrektorze,

W odpowiedzi na pismo Pana Dyrektora z dnia 21 września 2007 r. (znak DE-IV-6100-55-TF/07/2393) poniżej przedstawiamy kierunkowe stanowisko Towarzystwa Obrotu Energią (TOE) do propozycji zmiany dyrektywy 2003/54/EC dotyczącej wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej, projektu zmiany rozporządzenia 1228/2003 oraz nowego rozporządzenia o ustanowieniu Agencji ds. Współpracy Regulatorów.

Towarzystwo Obrotu Energią postrzega przedstawiony trzeci pakiet legislacyjny (zwany dalej także Pakietem) dotyczący wewnętrznego rynku energii elektrycznej i gazu jako okazję do przyspieszenia prac nad rozwojem rynku, w szczególności w kierunku integracji krajowych rynków energii w rynki regionalne i ostatecznie we wspólny europejski rynek energii. Jest to unikalna sposobność, ponieważ zmiany te są punktem startowym do stworzenia wspólnej europejskiej polityki energetycznej.

Odczytujemy zatem przesłanie zawarte w Pakiecie jako krok w kierunku tworzenia rynku zintegrowanego, co jest w naszej opinii również konieczne dla osiągnięcia innych celów europejskiej polityki energetycznej, jak redukcja emisji CO_2 i wzrost wykorzystania odnawialnych zasobów energii, po jak najmniejszych kosztach.

Towarzystwo Obrotu Energią
ul. Czackiego 7/9/11, 00-043 Warszawa
tel. (22) 827 57 93, fax (22) 826 61 55, e-mail: toe@toe.pl www.toe.pl
KRS 0000181074 Konto BPH PBK S.A.: 31 1060 0076 0000 3200 0090 6321

Poniżej przedstawiamy, ze względu na zaproponowany bardzo krótki okres przesłania uwag do Ministerstwa Gospodarki, mające charakter kierunkowy uwagi do przygotowanych propozycji zmian dyrektywy i rozporządzeń, w szczególności w siedmiu następujących obszarach:

1. Rola Krajowych Regulatorów.
2. Agencja ds. Współpracy Regulatorów.
3. Europejska Sieć Operatorów Systemów Przesyłowych, ENTSO.
4. Transparentność rynku.
5. Rynek detaliczny.
6. Procedury koncesyjne.
7. Regionalni Operatorzy Systemów.

1. Rola Krajowych Regulatorów

Towarzystwo Obrotu Energią pozytywnie ocenia pomysł harmonizacji kompetencji i uprawnień krajowych regulatorów, jak również wzrost ich niezależności. Wprowadzenie sprawdzonych na europejskim rynku rozwiązań pozwoli na szybkie i sprawne dostosowanie naszego rynku do spełnienia oczekiwanych zamierzeń.

Uważamy, że (obecnie nie do końca sprecyzowany) podział kompetencji pomiędzy regulatorów rynku energii a urzędów odpowiedzialnych za konkurencję w poszczególnych krajach musi zostać jasno określony. Potrzebne jest wyraźne rozdzielenie roli i funkcji regulatora oraz organu odpowiedzialnego za konkurencję. W tym kontekście szczególna rola, którą pełni Urząd Ochrony Konkurencji i Konsumenta, który w polskich warunkach jest organem odpowiedzialnym za wzmocnienie konkurencji, jest niestety mało widoczna.

Ponadto uważamy, że należy rozważyć zasadność nałożenia na regulatora szeregu dodatkowych obowiązków, niezwiązanych bezpośrednio z rynkiem energii, jak np. regulacja cen ciepła, itp.

2. Agencja ds. Współpracy Regulatorów (ACER)

W celu utworzenia europejskiego rynku energii istnieje potrzeba skoordynowania regulacji na europejskim poziomie. Polegając tylko na krajowych regulatorach,

z krajowym ujęciem zagadnień regulacyjnych, osiągnięcie integracji rynku europejskiego jest i będzie praktycznie niemożliwe. W naszych dotychczasowych stanowiskach z przychylnością wypowiadaliśmy się o utworzeniu Europejskiego Regulatora Energii. Mamy nadzieję, że Agencja ds. Współpracy Regulatorów będzie pełnić ważną rolę w integrowaniu rynku energii, w tym w szczególności w odniesieniu do współpracy Operatorów Systemów Przesyłowych.

Należy jednak zadbać o to, aby funkcjonowanie Agencji nie spowodowało utworzenia uciążliwych procedur decyzyjnych, co mogłoby jeszcze bardziej utrudniać prawidłowe funkcjonowaniem rynków regionalnych w całej Europie i ostatecznie na wewnętrznym europejskim rynku energii.

3. Europejska Sieć Operatorów Systemów Przesyłowych (ENTSO)

Utworzenie Europejskiej Sieci Operatorów Systemów Przesyłowych w pełni wpisuje się w koncepcję integracji rynków energii. W szczególności wspólnego stanowiska wymagają rozstrzygnięcia w zakresie zasad bilansowania i zarządzania ograniczeniami przesyłowymi w systemie elektroenergetycznym. Przyjęte w tym zakresie rozwiązania w zdecydowanym stopniu kształtują model rynku energii i w ostateczności przesądzają o możliwości integracji rynków na poziomie europejskim. Tylko szerokie spojrzenie na te właśnie aspekty, w kontekście wspólnego europejskiego rynku energii będzie umożliwiać stworzenie wspólnej polityki energetycznej. Zasadnym jest jednak podkreślenie faktu, że rozdział właścicielski operatorów sam w sobie nie doprowadzi do harmonizacji regionalnej i europejskiej. Ponadto w przedstawionej propozycji rozdziału operatorów Komisja nie przedstawiła rozwiązania, w jaki sposób państwowi operatorzy systemu odstąpią od ochrony narodowych interesów w zakresie np. handlu transgranicznego.

Pozytywnie postrzegamy, że ENTSO bierze odpowiedzialność za tworzenie i realizację 10-letnich planów inwestycyjnych, a także harmonizację technicznych i rynkowych zagadnień we Wspólnocie.

4. Transparentność rynku

Towarzystwo Obrotu Energią z przychylnością przyjmuje także propozycję harmonizacji zasad transparentności na europejskim rynku energii. Dobrowolne inicjatywy w tym zakresie podjęte przez niektórych uczestników europejskiego rynku już przynoszą rezultaty. Także polski Operator Systemu Przesyłowego ujawnia coraz więcej informacji dotyczących funkcjonowania systemu. Dotychczasowe działania

podjęte przez ERGEG prowadzą do stopniowej harmonizacji zasad transparentności na europejskich rynkach. Uważamy jednak, że istnieje potrzeba określenia szczegółów w zakresie ustalania tych zasad, a także określenia przebiegu procedury konsultacyjnej.

Biorąc pod uwagę, że duża liczba podmiotów zobowiązana jest do dostarczania wielu danych, ich zobowiązania, w szczególności w zakresie częstości i zakresu raportowania, powinny mieć charakter niedyskryminujący i proporcjonalny do oczekiwanych rezultatów. Uważamy, że zasady transparentności odnosić się powinny także do giełd energii i platform obrotu energią.

5. Rynek detaliczny

Dyrektywa 2003/54/EC stanowi podstawę dla funkcjonowania europejskiego rynku detalicznego, gdzie konsumenci mogą wybierać sprzedawców z całej Europy i gdzie sprzedawcy mają dostęp do odbiorców ze wszystkich europejskich krajów. Jednakże regulacja cen w wielu krajach i różne definiowanie „sprzedawców z urzędu", jak również nadmierna ochrona klientów na rynku powoduje, że konkurencja w tych krajach nie występuje. TOE wspiera inicjatywę Komisji dotyczącą ujednolicenia zasad funkcjonowania rynków, w szczególności w zakresie procedury zmiany sprzedawcy, kształtu i zakresu umów, pomiaru energii i rozliczeń. Z naszego punktu widzenia pozytywnie oceniamy także propozycję zawarcia najważniejszych ww. elementów w tzw. Europejskiej Karcie Praw Odbiorców.

6. Procedury koncesyjne dla nowej infrastruktury

W Pakiecie podkreślono, że jedną z barier integracji rynku jest brak inwestycji w zakresie zdolności przesyłowych. Jest sprawą oczywistą, że poziom rozwoju infrastruktury przesyłowej determinuje konkurencyjność rynku energii. Uważamy, że główną barierą dla prowadzenia nowych inwestycji są uciążliwe procedury dotyczące pozwoleń na prowadzenie inwestycji. Tym niemniej należy w tym miejscu podkreślić, że w rzeczywistości nie ma systemów elektroenergetycznych posiadających nieograniczone zasoby (zdolności) przesyłowe. Zbudowanie systemu bez ograniczeń byłoby nie lada wyzwaniem i nigdy nie jest zasadne z ekonomicznego punktu widzenia. Ograniczenia w systemie elektroenergetycznym mają więc charakter naturalny, wynikają bowiem z fizyki zjawisk związanych z przepływami mocy w sieciach zamkniętych. Ograniczone zasoby powinny być wykorzystywane w sposób

możliwie najbardziej efektywny. Widzimy w tym zakresie spore możliwości poprawy tak na rynku polskim, jak i w na rynkach innych krajów europejskich. Istotą zarządzania ograniczeniami jest stworzenie najefektywniejszego sposobu alokowania ograniczonych zasobów, przy jednoczesnym zachowaniu bezpiecznej i niezawodnej pracy systemu elektroenergetycznego. Wyrażamy pogląd, że docelowo w zakresie udostępniania zasobów przesyłowych rynek energii powinien zmierzać ku aukcjom o charakterze *implict*, tj. zintegrowanego oferowania energii elektrycznej i zasobów przesyłowych.

Co do zaś barier natury formalnej, TOE wyraża opinię, że Komisja musi zobowiązać kraje członkowskie do przyjęcia takich procedur, które umożliwią faktyczną realizację potrzebnych inwestycji infrastrukturalnych.

Ponadto kraje członkowskie powinny zapewnić wspólne procedury dla realizacji inwestycji o charakterze europejskim – TEN-E oraz dla projektów przewidzianych w 10-letnich planach inwestycyjnych ENTSO. Uważamy, że usprawnienie tych procedur konieczne jest także dla wypełnienia ambitnych celów UE w zakresie rozwoju energetyki odnawialnej, szczególnie dla tych źródeł, których generacja jest ściśle uzależniona od zewnętrznych zmiennych warunków meteorologicznych i jednoczesnego zwiększenia niezawodności systemów przesyłowych i dystrybucyjnych.

7. Regionalni Niezależni Operatorzy Systemów

Towarzystwo Obrotu Energią uważa, że ponadkrajowe spojrzenie operatora sytemu pozwoli niezależnie stwierdzić i ocenić zasadność nowych połączeń przesyłowych, tak wewnątrz kraju, jak i szczególnie ważnych w ramach wewnętrznego rynku unijnego połączeń transgranicznych. Integracja operatorów oraz ich współpraca regionalna będzie inicjować harmonizację zasad funkcjonowania rynku energii w ramach regionu, a przez to także w Europie. Rozwój regionalnych rynków energii będący zatem stymulatorem do utworzenia wspólnotowego europejskiego rynku energii, który z kolei pozwoli na rozwój konkurencyjności i wzrost niezawodności systemu, jest długofalowym zamierzeniem Komisji Europejskiej.

Z poważaniem

Towarzystwo Obrotu Energią
Dyrektor Biura
Marek Kulesa